

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

14 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
TOMA Nadejda
ȚURCAN Anatolie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de circumscripție Chișinău, Bolduratu Vasile, prin care se solicită casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe

TROIAN Igor XXXXX, născut la 11 mai 1975, domiciliat în mun. Chișinău, str. M. Spătaru 23, ap. 298.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 17.05.2017 – 12.10.2017;

Instanța de apel: 06.11.2017 – 12.12.2017;

Instanța de recurs: 24.01.2018 – 14.03.2018.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 12 octombrie 2017, adoptată în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Troian Ig. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal la 2 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, iar în baza art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei, pentru o perioadă de probațiune de 3 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *in fapt*, a constatat că Troian Ig., la 11 aprilie 2017, în intervalul de timp cuprins între orele 00.00-04.00, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, aflându-se în casa de locuit amplasată pe adresa XXXXX, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, acționând cu intenție directă, profitând de lipsa supravegherii permanente, a sustras pe ascuns de pe masa din odaie telefonul mobil de model „Blackview A8”, ce se afla ambalat în husă la prețul de 2996 lei, în care

se afla instalată cartela SIM ce aparține cet. Belous M., după ce cu bunul sustras a părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzându-i astfel părții vătămate o daună materială în proporții considerabile.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului Troian Ig. întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, furtul adică *sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401 și 402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Troian Ig., recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin.(2) lit.d) Cod penal, să fie condamnat la 2 ani și 8 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu excluderea art. 90 Cod penal.

În motivarea apelului, procurorul a indicat că prima instanță nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute la art.75 Cod penal, și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, de condițiile de viață ale acestuia, de faptul că infracțiunea comisă de Troian Ig. a avut o rezonanță socială sporită.

La fel, s-a menționat că, în cadrul cercetării judecătorești nu au fost stabilite careva motive care ar duce la concluzia că nu este rațional ca inculpatul Troian Ig. să execute pedeapsa cu închisoarea prevăzută de lege și solicitată de partea acuzării pentru fapta săvârșită. Recunoașterea vinovăției în sine este o circumstanță atenuantă, însă inculpatul prin declarațiile sale și comportamentul în timpul ședințelor de judecată a demonstrat că această poziție este pur formală, de pe urma căreia dorea să beneficieze de o redozare a cuantumului pedepsei.

Instanța de judecată, la stabilirea pedepsei nu a apreciat nici personalitatea inculpatului, care potrivit materialului caracteristic, anterior, a mai fost judecat pentru comiterea infracțiunilor similare: conform sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 15.08.2007 pe art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, procesul penal fiind încetat în legătură cu împăcarea părților; conform sentinței Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 24.03.2008 pe art. 273 alin. (2) lit. a), b) Cod penal i-a fost stabilită pedeapsa de 6 ani 8 luni închisoare, iar conform deciziei Curții Supreme de Justiție din 16.02.2010 a fost casată parțial sentința nominalizată, iar acțiunile lui Troian Ig. au fost reîncadrate din prevederile art. 273 alin. (2) lit. a), b) Cod penal (red.2007) în prevederile art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa de 4 ani închisoare cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

Astfel, Troian Ig. a continuat să comită intenționat infracțiuni, ceea ce îl caracterizează drept o persoană predispusă să săvârșască și alte infracțiuni, inclusiv și de acest gen, or circumstanța respectivă urma să fie luată în calcul de către instanță la

individualizarea pedepsei, prin urmare pedeapsa aplicată acestuia, cu suspendarea condiționată a executării, nu este rațională.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, apelul declarat a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței atacate fără careva modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că judecata în instanța de fond s-a desfășurat pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, potrivit art. 364¹ alin. (8) CPP, legalitatea sentinței atacate fiind verificată sub următoarele aspecte de drept: dacă există erori procesuale și dacă măsura de pedeapsă este stabilită în limitele legii. În speță, s-a constatat că instanța de fond a îndeplinit strict cerințele art. 364¹ alin. (1) Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, nu a fost viciată, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce condiționează concluzia că instanța de apel nu este în drept a reține o altă situație de fapt decât cea reținută prin rechizitoriu și de către prima instanță.

Referitor la stabilirea pedepsei inculpatului, s-a menționat că prima instanță just și întemeiat a stabilit categoria și termenul acesteia în privința lui Troian Ig., fiind luate în considerație în acest sens dispozițiile art. 61 și art.75 Cod penal ce determină scopul pedepsei penale, precum și criteriile generale de individualizare a pedepsei, inculpatului fiindu-i aplicată o pedeapsă echitabilă în limitele legii, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) CPP.

Prin urmare, s-a statuat că, prima instanță a apreciat corect circumstanțele cauzei, constatând că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare, cu suspendarea executării acesteia în baza art. 90 Cod penal. Or, pedeapsa este echitabilă atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Practica judiciară demonstrează, că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Mai mult ca atât, partea vătămată Belaus M. a depus o cerere prin care a solicitat încetarea procesului penal în privința lui Troian Ig., din motiv că s-au împăcat cu inculpatul și careva pretenții față de acesta nu are, un motiv în plus pentru care apelul declarat de procuror a fost respins ca nefondat.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel procurorul declară recurs ordinar și solicită casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei, cu excluderea art. 90 Cod penal.

În esență, în cererea depusă procurorul menționează aceleași argumente ca și în cererea de apel, notînd că pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația material, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului. Aceste criterii generale și speciale privind individualizarea pedepsei, sau valorificat anume în această ordine, fiind stabilit inculpatului termenul de pedeapsă principală, prevăzute de art. 186 alin.(2) lit. d) Cod penal.

După efectuarea acestei proceduri de individualizare și stabilirea duratei și cuantumului pedepsei, în cazul stabilirii închisorii, continuă operațiunea de individualizare a acesteia, dar în aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa numită inculpatului, acesta trebuie să o execute real ori sub raportul personalității lui de a se corecta și reeduca, poate fi trasă concluzia că scopul pedepsei poate fi atins prin suspendarea executării pedepsei aplicate vinovatului pe un termen de probațiune.

La fel, se menționează că, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal - suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia. Textul art. 90 alin.(1) Cod penal, prin sintagma „*poate*”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

Prin urmare, în sensul legii, în afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanța trebuie să dea o suplimentară motivare de ce trage concluzia că vinovatul nu este rațional ca să execute real termenul pedepsei stabilite.

La caz, instanța de apel, ignorând faptul că inculpatul Troian Ig. anterior a mai fost condamnat pentru infracțiuni similare, însă pe calea corijării nu a stat și a comis altă infracțiune, neîntemeiat a menținut sentința în partea aplicării pedepsei cu suspendarea condiționată pe un termen de probațiune de 3 ani.

Din atare considerente, hotărârea instanței de apel emisă pe caz este pripită și neîntemeiată, deoarece s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, respectiv decizia instanței de apel urmează a fi casată în partea excluderii prevederilor art.90 Cod penal.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procuror, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, pentru următoarele motive.

Raționamentele instanței privind inadmisibilitatea recursului declarat, se întemeiază în drept pe dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, potrivit căreia instanța examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat. Recursul este considerat ca fiind vădit neîntemeiat, atunci când titularul acestuia invocă în cerere temeiuri care nu sunt subsecvente circumstanțelor cauzei.

În corespundere cu dispoziția art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de

procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate corespunzător de către recurent.

Din conținutul cererii de recurs, instanța reține că, în esență, recurentul, făcând trimitere la eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, pledează pentru casarea parțială a hotărârii instanței de apel, din motiv că, în opinia sa, la caz, nu a fost individualizată corect pedeapsa în privința inculpatului prin aplicarea față de acesta a instituției suspendării condiționate a pedepsei.

În același timp, se notează că, recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor reținute în sarcina lui Troian Ig., respectiv în această parte Colegiul penal nu se va expune.

Așadar, verificând actele cauzei, raportat la alegațiile procurorului, Colegiul penal găsește vădit nefondate criticele acestuia în partea ce ține de individualizarea greșită a pedepsei penale aplicate față de inculpatul Troian Ig., această concluzie rezultând din însăși scopul pedepsei penale stipulat în art. 61 Cod penal de legislator, potrivit căruia pedeapsa este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare aplicată în privința condamnaților, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea infractorilor, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestora, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului.

Totodată se menționează că pedeapsa se consideră echitabilă când aceasta impune inculpatului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunilor săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți perturbate prin infracțiunea comisă.

În cauza deferită judecării, se constată că, potrivit sentinței adoptate în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Troian Ig. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal la 2 ani închisoare, iar în temeiul art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei, pentru o perioadă de probațiune de 3 ani.

După care, legalitatea și temeinicia sentinței în baza apelului depus de partea acuzării, a fost verificată de instanța de apel, care a statuat asupra corectitudinii acesteia, menținând-o în vigoare, fără careva modificări. Adică, criticele apelantului-procuror, în partea ce ține de solicitarea de a exclude art. 90 Cod penal, au fost respinse, ca nefondate. Având în vedere că criticile similare sunt invocate și la etapa judecării prezentului recurs, Colegiul, în subsidiar, verificând în această parte hotărârea contestată, enunță că soluția instanțelor de fond privitor la individualizarea pedepsei în privința inculpatului, este legală, întemeiată și urmează a fi menținută în vigoare.

De altfel, în speța dată, instanța de apel, a dat răspuns deja la toate cele invocate de partea acuzării în vederea motivării soluției de respingere a solicitării privind neaplicarea față de inculpat a suspendării condiționate a executării pedepsei. Colegiul apreciază că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală și aceasta cuprinde temeiurile de fapt și de drept ce au dus, la caz, la respingerea apelului procurorului, ca nefondat.

De asemenea, tot aici urmează a se menționa că, raționamentul care poate condiționa aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal într-o cauză penală, întotdeauna are la origine persoana inculpatului și comportamentul acestuia pînă la săvîrșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă, conduita bună; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului și, pe de altă parte, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

La fel, se specifică că aplicarea prevederilor art.90 Cod penal - suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a se corecta.

Potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvîrșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvîrșite din imprudență, instanța de judecată, ținînd cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicînd numai decît în hotărîre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune.

Respectiv, Colegiul penal remarcă că este prerogativa instanței de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins fără executarea efectivă a acesteia. În formarea acestei convingeri, instanța de judecată urmează să țină cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, ceea ce la caz s-a realizat.

În speța dată, Colegiul penal reține că s-a efectuat o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului evidențiindu-se în acest sens că, acesta deși a fost anterior condamnat are antecedentele penale deja stinse, a săvîrșit o infracțiune mai puțin gravă, s-a împăcat cu partea vătămată, care nu are careva pretenții față de dînsul, toate acestea privite în cumul i-au permis instanței de a conchide că corectarea inculpatului este posibilă și prin aplicarea față de inculpat a unei pedepse cu suspendarea executării pe un termen de probațiune de 3 ani.

În general, rezultatul principal al aplicării acestei pedepse constă în aceea că, deși pedeapsa definitivă nu a fost pusă în executare, ea devine dependentă de comportamentul exemplar de care trebuie să dea dovadă inculpatul, pe perioada termenului de probațiune, în caz contrar va fi anulată suspendarea ei și se va dispune executarea reală.

Din atare considerente, Colegiul penal găsește neîntemeiate alegațiile titularului dreptului de recurs în partea revendicării de a exclude art. 90 Cod penal și constată că concluzia instanțelor privitor la faptul că corijarea inculpatului este posibilă și prin aplicarea față de Troian Ig. a pedepsei sub formă de închisoare, cu suspendarea executării acesteia, este una legală, corectă, motivată și întemeiată.

Astfel, Colegiul penal opinează că argumentele punctate în cererea de recurs nu sunt incidente cauzei deferite judecării, iar instanța ierarhic inferioară și-a motivat just soluția adoptată, acordînd deplină eficiență prevederilor din art. 61, 75 și 90 Codul penal la

soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei, stabilindu-i inculpatului o sancțiune proporțională faptei comise.

Pe cale de consecință, Colegiul penal menționează că, la caz, nu se constată vreun temei pentru modificarea pedepsei în privința inculpatului, iar sancțiunea închisorii, cu suspendarea executării acesteia, adică astfel cum a fost stabilită de către prima instanță și menținută de instanța de apel, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Avînd în vedere considerentele menționate în partea descriptivă a prezentei decizii și raportînd situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art.414-419 Cod de procedură penală, iar argumentele din recursul ordinar declarat de procuror, sunt vădit neîntemeiate.

8. În temeiul art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul din procuratura de circumscripție Chișinău, Bolduratu Vasile, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, în cauza penală privind-l pe Troian Igor XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 14 martie 2018.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

TOMA Nadejda

Judecător

ȚURCAN Anatolie